

מבית משניות משמחות פרויקטים חינוכיים

גְּמָרוֹת מְשֻׁמָּחוֹת

מסכת ברכות - פרק אין עומדין
חֻבְרַת עֹבְדָה וְהַעֲשָׂרָה - בְּשִׁישָׁה יְחִידִית וּמְגִינָת

גְּמָרוֹת מְשֻׁמָּחוֹת

מַעֲשֵׂה שָׁקִיָּה
תְּנָאִים וְאַמֹּרָאִים
אֲרוֹן הַסּוּגָה
גְּמָרָא עִם פִּירוּשׁ
"בִּדְרֵי שֵׁנָה" - הַמְרַשֵּׁת חֵלְהֵי דִבְרֵי מַמְחֵל
דְּפִי חֲזָרָה
יְהוֹנָתָן וְאַהֲרֹן - בְּסִפּוּר שֶׁל הַתַּלְמוּד
הַלְכָה לַמַּעֲשֵׂה
מוֹשְׁגִים בַּתַּלְמוּד

הַחֻבְרַת 'גְּמָרוֹת מְשֻׁמָּחוֹת' שְׂמָה לַמַּעֲשֵׂה לַחֲבֵב, לַגּוֹז וְלַקַּסֵּל עַל לַמּוּד הַקְּטָנָא (הַחֻבְרַת), וְיַבְמַקְבִּיל לְהוֹסִיף קִדְשָׁה וְיִרְאֵת שְׂמִים עַל זֵי לַמּוּד הַקְּטָנָא.
בְּחֻבְרַת הַמַּעֲשֵׂה נִרְכָּי הוֹרָאָה וְלַמִּידָה, עֲשִׂירִית וּמְגִלּוֹת עַל כָּל סוּגָה.
לַשּׁוֹן הַקְּטָנָא, נִקְרָא עִם פִּירוּשׁ, סִמּוּם הַקְּטָנָא בְּתוֹרָשִׁים וְרִיבָה, זֶה צְפוּרָה לַגּוֹז. פֶּתַח תְּנָאִים וְאַמֹּרָאִים, פֶּתַח מוֹשְׁגִים בַּתַּלְמוּד, פֶּתַח הַלְכָה לַמַּעֲשֵׂה, סִפּוּר בְּנוֹשָׂא הַקְּטָנָא אוֹ סִמּוּם הַקְּטָנָא, שְׂמִישׁוּי גְּמָרָא, חֲזָרָה עַל כָּל הַתְּחִידָה בְּחִידוֹת נְעוּד, נְעוּד... וְנִקְרָא הַסִּפּוּר 'גְּמָרוֹת מְשֻׁמָּחוֹת' לְקַטֵּם אֶת מַאֲמֵר דּוּד הַמּוּד צִלְיוֹ הַשְּׁלוּם "פְּקוּדֵי ה' יִשְׂרָיִם מְשֻׁמָּחֵי לֵב"

מסכת ברכות פרק א' משנה ג'

נושאי המשנה:

בְּאִיזוֹ צוּרָה (בְּשִׁכִּיבָה, בְּעִמִּידָה אוּ בְּצוּרָה אַחֶרֶת) צָרִיךְ לִקְרֹא אֶת קְרִיאַת שְׁמֵעַ בְּבִקְרָה וּבְעֶרְבֵי?

הקדמה

בַּמְשָׁנִיּוֹת הַקּוֹדְמוֹת לַמְדִּינוּ כִּי צָרִיךְ לִקְרֹא קְרִיאַת שְׁמֵעַ פְּעָמִים בַּיּוֹמָה, פְּעַם בְּבִקְרָה וּפְעַם בְּעֶרְבֵי. נִחְלָקוּ חֲכָמִים בַּמְשָׁנָתָנוּ כִּיצַד צָרִיךְ לִקְרֹא אֶת קְרִיאַת שְׁמֵעַ, בְּשִׁכִּיבָה בְּעִמִּידָה אוּ בְּכָל צוּרָה אַחֶרֶת אֲפִלוּ תוֹךְ כְּדֵי הַלִּיכָה בַּדֶּרֶךְ. הַסֵּבָה לַמַּחְלָקָת הִיא מִפְּנֵי שֶׁיֵּשׁ בְּפִסּוּקִים שְׁלוֹשָׁה תַּאֲוָרִים שׁוֹנִים כִּיצַד צָרִיךְ לִקְרֹא אֶת קְרִיאַת שְׁמֵעַ:

פְּעַם נֶאֱמַר בְּפִסּוּק "בְּשִׁכְבְּךָ" וּמִשְׁמַע שֶׁצָּרִיךְ לִקְרֹא אֶת קְרִיאַת שְׁמֵעַ בְּשִׁכִּיבָה. פְּעַם נֶאֱמַר בְּפִסּוּק "בְּקוּמְךָ" מִשְׁמַע שֶׁצָּרִיךְ לִקְרֹא קְרִיאַת שְׁמֵעַ בְּצוּרָה שֶׁל קִימָה - בְּעִמִּידָה.

וּפְעַם נֶאֱמַר "בְּלַכְתְּךָ בַּדֶּרֶךְ" מִשְׁמַע שֶׁאֲפֹשֶׁר לִקְרֹא קְרִיאַת שְׁמֵעַ בְּכָל צוּרָה, אֲפִלוּ תוֹךְ כְּדֵי הַלִּיכָה בַּדֶּרֶךְ.

לִשְׁוֹן הַפִּינָה

בית שמאי אומרים:

בְּעֶרְב כֹּל אָדָם יָטוּ וַיִּקְרָאוּ, וּבִבְקָר יַעֲמִדוּ,
שֶׁנֶּאֱמַר (דברים ו, ז): "וּבְשֹׁכְבְךָ וּבְקוֹמְךָ".

ובית הלל אומרים: כֹּל אָדָם קוֹרֵא בְּדַרְכוֹ,
שֶׁנֶּאֱמַר: "וּבְלִכְתְּךָ בַּדֶּרֶךְ".

אם כן, לָמָּה נֶאֱמַר "וּבְשֹׁכְבְךָ וּבְקוֹמְךָ"?
בְּשָׁעָה שֶׁבִנִי אָדָם שׁוֹכְבִים, וּבְשָׁעָה שֶׁבִנִי
אָדָם עוֹמְדִים.

אמר רבי טרפון:

אֲנִי הָיִיתִי בָּא בַּדֶּרֶךְ, וְהִטְתִּי לְקִרְוֹת, כְּדַבְּרֵי
בֵּית שְׁמַאי:

וּסְכַנְתִּי בְּעֵצְמִי מִפְּנֵי הַלְּסָטִים.

אמרו לו:

כִּדְאִי הָיִיתָ לְחוּב בְּעֵצְמְךָ, שֶׁעֲבַרְתָּ עַל דְּבַרֵי בֵּית הַלֵּל.

אמר רבי טרפון:

אֲנִי הָיִיתִי בָּא בַּדֶּרֶךְ, וְהִטְתִּי לְקִרְוֹת, כְּדַבְּרֵי בֵּית שְׁמַאי:

וּסְכַנְתִּי בְּעֵצְמִי מִפְּנֵי הַלְּסָטִים".

סבּוּם הַמִּשְׁנָה

כִּיצַד קוֹרְאִים אֶת קְרִיאַת שְׁמַע?

לְדַעַת בֵּית

הַלֵּל:

אֶפְשָׁר לְקַרֵּא
אִיךְ שְׁרוּצִים.

לְדַעַת בֵּית

שְׁמַאי:

בְּבִקְרָה בְּעֵמִידָה
בְּעָרְבַת בְּשֹׁכֵיבָה.

לְמַדְנוּ אֶת

הַדִּין מֵהַמְּלִים:

"בְּלִכְתָּהּ
בְּדַרְךְ".

לְמַדְנוּ אֶת

הַדִּין מֵהַמְּלִים:

"בְּשֹׁכֵיבָה
וּבְקוּמָה".

הַחִידָה הַיּוֹמִית

בֵּית שְׁמַאי הֵם:

- א. בני ביתו של שמאי.
- ב. חבורת חכמים שהיו שמים ומעריכים כל הלכה.
- ג. תלמידיו של שמאי הזקן.

רַבִּי טַרְפוֹן סָפַן

אֶת עֵצְמוֹ כְּדֵי
לְקַרֵּא בְּעָרְבַת
בְּשֹׁכֵיבָה.